

PJ Carinarnicama

Predmet: Obavještenje u vezi sa primjenom Regionalne konvencije o Pan-Euro-Mediteranskim preferencijalnim pravilima porijekla ili protokola o pravilima porijekla koji predviđaju dijagonalnu kumulaciju između ugovornih strana ove konvencije – VAŽNO

Vežano za dopise Uprave carina br.D-46/11-25 od 31.12.2025 i br.D-149/2-26 od 19.01.2026, koji se odnose na primjenu revidiranih pravila porijekla Regionalne konvencije o Pan-Euro-Mediteranskim preferencijalnim pravilima porijekla, obavještavate se o sledećem:

U svrhu primjene dijagonalne kumulacije porijekla između ugovornih strana Regionalne konvencije o Pan-Euro-Mediteranskim preferencijalnim pravilima porijekla, na web sajtu DG TAXUD-a, objavljeno je Obavještenje Evropske komisije o primjeni Konvencije ili protokola o pravilima porijekla koji predviđaju dijagonalnu kumulaciju između ugovornih strana ove konvencije.

Podsjećamo da se dijagonalna kumulacija može primjenjivati samo ako su strana gdje se obavlja konačna proizvodnja i strana konačnog odredišta sklopile sporazume o slobodnoj trgovini, koji sadrže ista pravila porijekla, sa svim stranama koje učestvuju u sticanju statusa proizvoda sa porijeklom, tj. sa svim stranama iz kojih potiču upotrijebljeni materijali. Materijali sa porijeklom iz strane koja sa stranom gdje se obavlja konačna proizvodnja i stranom konačnog odredišta nije sklopila sporazume o slobodnoj trgovini, smatraju se materijalima bez porijekla. Posebni primjeri navedeni su u napomenama za pojašnjenja koja se odnose na pan-euro-mediteranske protokole o pravilima porijekla.

Pregled Matrica dajemo kako slijedi:

Matrica 1. Pojednostavljeni prikaz mogućnosti kumulacije

U ovoj matrici oznakom "C" potvrđuje se da je između 2 strane sklopljen sporazum o slobodnoj trgovini koji sadrži pravila porijekla koja omogućavaju kumulaciju na osnovu pravila iz 2012. Za dijagonalnu kumulaciju koja obuhvata 3 strane oznaka "C" unosi se u sva polja u matrici koja se ukrštaju između 3 strane U ovoj matrici oznakom "R" potvrđuje se da je između 2 strane sklopljen sporazum o slobodnoj trgovini koji sadrži pravila porijekla koja omogućavaju kumulaciju na osnovu pravila iz 2023. Ako strane primjenjuju Tranziciona pravila porijekla, u matrici 1. dodaje se i „T“.

Međutim, postoje neka odstupanja od dijagonalne kumulacije. U takvim slučajevima oznake (1) ili (*) označiće koja odstupanja treba uzeti u obzir.

Matrice 2. i 3. datum od kojeg se dijagonalna kumulacija primjenjuje

Datumi navedeni u matrici 2. odnose se na sledeće:

- datum početka primjene dijagonalne kumulacije na osnovu člana 3 Priloga I PEM Konvencije ako određeni sporazum o slobodnoj trgovini upućuje na Konvenciju. U tom slučaju se oznaka "C" nalazi ispred datuma;
- datum početka primjene protokola o pravilima porijekla koji prethode PEM Konvenciji i kojima se predviđa dijagonalna kumulacija uz određeni sporazum o slobodnoj trgovini, u ostalim slučajevima;
- datum početka primjene dijagonalne kumulacije na osnovu člana 7 Priloga I PEM Konvencije izmijenjene Odlukom broj 1/2023 od 07.12.2023.godine Zajedničkog komiteta. U tom slučaju se oznaka "R" nalazi ispred datuma.

Datumi navedeni u matrici 3 odnose se na datum početka primjene dijagonalne kumulacije porijekla, vezano za sporazume o slobodnoj trgovini između EU, Turske i strana učesnica u procesu stabilizacije i pridruživanja EU (Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Crna Gora, Srbija i Kosovo). Svaki put kada se upućuje na PEM Konvenciju, u matrici 2 je dodan datum kojem prethodi "(C)" i/ili "(R)", u zavisnosti od slučaja.

Podsjećamo da se materijali porijeklom iz Turske, obuhvaćeni carinskom unijom između EU i Turske, mogu uključiti kao materijali sa porijeklom u svrhu dijagonalne kumulacije između EU i strana učesnica u procesu stabilizacije i pridruživanja EU, sa kojima je na snazi protokol o porijeklu.

U odnosu na prethodno obavještenje nove mogućnosti dijagonalne kumulacije između PEM ugovornih strana su: Turska i Srbija, počev od 13.02.2026 (retroaktivno) i Turska i Moldavija, počev od 20.02.2026 (retroaktivno).

Ovaj raspis mijenja raspis za primjenu dijagonalne kumulacije porijekla u PEM zoni, br.D-149/2-26 od 19.01.2026. i postavljen je na Oglasnoj tabli, a radi upoznavanja privrednih subjekata sa sadržinom, biće objavljen i na web sajtu Uprave carina.

Prilog:

- matrice dijagonalne kumulacije porijekla
- Prilog I Obavještenje o elektronskom izdavanju uvjerenja o kretanju robe EUR.1 i EUR-MED
- Prilog II Spisak ugovornih strana koje su se odlučile za proširenje primjene člana 7(3)
- Prilog III Spisak ugovornih strana koje su se odlučile da u dokaz o porijeklu isključe izjavu navedenu u članu 8(3)

(Akt Uprave carina 01/03 broj D-149/4-26 od 27.03.2026.)

Table 1: Simplified overview of diagonal cumulation possibilities in the pan-Euro-Med zone

		EFTA states				Participants in the Barcelona Process										Participants in the EU's Stabilisation and Association Process										
	EU	CH (+LI)	IS	NO	FO	DZ	EG	IL	JO	LB	MA	PS	SY	TN	TR	AL	BA	KO	ME	MK	RS	MD	GE	UA		
EU		R	R	R	R	C	R/T	R	R		R/T	R/T		R	R(1)	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	
CH (+LI)	R		R	R	C		C	C	R	C	C	C		R	R	R	R		R	R	R	R	R	R	C	
IS	R	R		R	C		C	C	R	C	C	C		R	R	R	R		R	R	R	R	R	R	C	
NO	R	R	R		R		C	C	R	C	C	C		R	R	R	R		R	R	R	R	R	R	C	
FO	R	C	C	R											R											
DZ	C																									
EG	T/R	C	C	C					C		C			C	CT/R										C	
IL	R	C	C	C					C						C											
JO	R	R	R	R			C	C			C			C												
LB		C	C	C																						
MA	T/R	C	C	C			C		C					C	T/R											
PS	T/R	C	C	C											R											
SY															C											
TN	R	R	R	R			C		C		C				C											
TR	R(1)	R	R	R	R		CR/T	C			R/T	R	C	C		C(*)	R	R	R	R	R	R	R	R		
AL	R	R	R	R											C(*)		R	R	R	R	R	R	R			
BA	R	R	R	R											R	R		R	R	R	R	R	R			
KO	R														R	R	R		R	R	R	R				
ME	R	R	R	R											R	R	R	R		R	R	R				
MK	R	R	R	R											R	R	R	R	R		R	R		R		
RS	R	R	R	R			C								R	R	R	R	R	R		R				

MD	R	R	R	R											R	R	R	R	R	R	R			R	
GE	R	R	R	R											R										C
UA	R	C	C	C															R		R	C			

(* Diagonal cumulation between Türkiye, Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, North Macedonia, Montenegro and Serbia is possible. However, please see Table 3 for the possibility of diagonal cumulation between the European Union, Türkiye, Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, North Macedonia, Montenegro and Serbia.

(1) For goods covered by the EU- Türkiye customs union, the date of application is 27 July 2006.

Table 2: Date of application of rules of origin providing for diagonal cumulation in the pan-Euro-Med zone

	EFTA states				Participants in the Barcelona Process										Participants in the EU's Stabilisation and Association Process									
	EU	CH(+LI)	IS	NO	FO	DZ	EG	IL	JO	LB	MA	PS	SY	TN	TR	AL	BA	KO	ME	MK	RS	MD	GE	UA
EU		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	1.11.2007	(R/T) 11.3.2025	(R) 1.1.2026	(R) 16.1.2025		(R/T) 2.10.2025	(R/T) 1.1.2026		(R) 1.1.2026	(1) ECSC: (R) 1.1.2026 AGRI: (R) 1.1.2026	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025
CH(+LI)	(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	1.1.2006		1.8.2007	1.7.2005	(R) 1.2.2026	1.1.2007	1.3.2005	1.5.2016		(R) 1.3.2026	(R) 1.01.2025	(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.4.2025	(R) 1.1.2025	1.6.2012
IS	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2025	1.11.2005		1.8.2007	1.7.2005	(R) 1.2.2026	1.1.2007	1.3.2005	1.5.2016		(R) 1.3.2026	(R) 1.01.2025	(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.01.2025	(R) 1.1.2025	1.6.2012
NO	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2026		1.8.2007	1.7.2005	(R) 1.2.2026	1.1.2007	1.3.2005	1.5.2016		(R) 1.3.2026	(R) 1.01.2025	(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.01.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	1.6.2012
FO	(R) 1.01.2025	1.1.2006	1.1.1.2005	(R) 1.1.2026											(R) 1.01.2025									

Table 3: Date of application of the protocols on rules of origin providing for diagonal cumulation between the European Union, Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, North Macedonia, Montenegro, Serbia and Türkiye

	EU	AL	BA	KO	MK	ME	RS	TR
EU		1.1.2007	1.7.2008	1.4.2016	1.1.2007	1.1.2008	8.12.2009	(1)
AL	1.1.2007		22.11.2007	1.4.2014	26.7.2007	26.7.2007	24.10.2007	1.8.2011
BA	1.7.2008	22.11.2007		1.4.2014	22.11.2007	22.11.2007	22.11.2007	14.12.2011
KO	1.4.2016	1.4.2014	1.4.2014		1.4.2014	1.4.2014	1.4.2014	1.9.2019
MK	1.1.2007	26.7.2007	22.11.2007	1.4.2014		26.7.2007	24.10.2007	1.7.2009
ME	1.1.2008	26.7.2007	22.11.2007	1.4.2014	26.7.2007		24.10.2007	1.3.2010
RS	8.12.2009	24.10.2007	22.11.2007	1.4.2014	24.10.2007	24.10.2007		1.9.2010
TR	(1)	1.8.2011	14.12.2011	1.9.2019	1.7.2009	1.3.2010	1.9.2010	

(1) For goods covered by the EU- Türkiye customs union, the date of application is 27 July 2006. Not applicable for agricultural products and for coal and steel products.

Prilog I

Obavještenje o elektronskom izdavanju uvjerenja o kretanju robe EUR.1 i EUR-MED u skladu sa stavom 1 tačkom (d) Preporuke br.1/2023 i Odlukom br.1/2024 PEM Zajedničkog komiteta

Norveška

Sistem: Altinn - vladin portal za digitalni dijalog između privrede, fizičkih lica i javnih agencija

Datum početka: 02.04.2020

Link za provjeru vjerodostojnosti uvjerenja o kretanju robe: <https://eur1.toll.no>

Turska

Sistem: MEDOS - "Automatski sistem za uvjerenja o porijeklo i potvrde o kretanju robe"

Datum početka: 24 April 2018

Jedinstveni link za svako uvjerenje o kretanju robe počinje sa '<https://mdc.gtb.gov.tr>', '<https://uygulama.gtb.gov.tr>', '<https://istanbul.ebirlik.net/>' i/ili '<https://ankara.ebirlik.net/dolasim/app>'.

(dostupno skeniranjem QR koda na uvjerenju ili opisivanjem putanje odštampane na uvjerenju)

Maroko

Datum početka: 12 januar 2021

Link za provjeru vjerodostojnosti uvjerenja o kretanju robe:

<http://www2.douane.gov.ma/certificat/>

Izrael

Sistem: Global Gate

Datum početka: 1 April 2024

Link za provjeru vjerodostojnosti uvjerenja o kretanju robe:

<https://shaarolami-query.customs.mof.gov.il/CustomsPilotWeb/CertificateOfOrigin>

Švajcarska

Sistem: Certificat

Datum početka: 16 Mart 2026

Link za provjeru autentičnosti uvjerenja o kretanju: jedinstveni link za svako uvjerenje počinje sa:

<https://certificat.bazg.admin.ch/certificat/views/valid>

Prilog II

Spisak ugovornih strana koje su se odlučile za proširenje primjene člana 7(3)

A. Spisak ugovornih strana koje su se odlučile za proširenje primjene člana 7(3) prema svim svojim partnerima

- Island
- Norveška
- Švajcarske (Lihtenštajn)

B. Spisak ugovornih strana koje su se odlučile za proširenje primjene člana 7(3) prema određenom broju svojih partnera

- Albanija – prema EFTA državama
- Crna Gora – prema EFTA državama
- Sjeverna Makedonia – prema EFTA državama
- Srbija – prema EFTA državama
- Učesnici u EU procesu stabilizacije i pridruživanja i Republika Moldavija (CEFTA strane) – između sebe

Prilog III

**Spisak ugovornih strana koje su se odlučile da u dokaz o porijeklu isključe izjavu
navedenu u članu 8(3)**

EFTA države

Bosna i Hercegovina